HOL TEREM A MILLIOMOS?

KÉPERNYŐ

A tévé, mint szótárkibővítő kézikészülék, új kifejezéssel gazdagította a közéleti zsargont. Az új kifejezés, a benderizmus, rokonhangzású a banditizmussal, csak fineszesebb, csavarosabb, dörzsöltebb változata. Két definíciót is kaptunk rá: 1. Két út között nem mindig legrövidebb az egyenes. 2. A pénz boldogít. Szülők: *Ilf* és *Petrov*, szovjet szerzőpár. Örökbefogadó: *Gyurkó* László. Kivitelezők: *Darvas* Iván és társai. Forgalomba hozta a televízió, csütörtökön, pénteken, vasárnap.

Hol terem a magyar multimilliomos? Valahol az uborkafán, annyi uborkalevéllel álcázva, hogy Bender Oszkárnak a visszaélések intézményesített arzenálját kell bevetnie fölkutatására. Bender Oszkár szívós és kitartó munkával elkövetett szélhámosságok árán jön rá arra, hogy mire jött rá Kovács, az ágrólszakadt hivatalnok báránybőrébe bújt milliomosoroszlán: a magánvagyon megsértése nagy kockázattal és kevés haszonnal jár, tehát át kell térni a közvagyonra, ahol több a haszon és kevesebb a kockázat. Így szerez Kovács tízmilliót. És Bender úgy kaparintja meg tőle, hogy a képletet kibővíti: a kevesebb kockázattal megszerzett tetemes közvagyon Kovács zsebében magánvagyonná változott, amit ilyen esetben — ha a pénz eredeti és jogos állapotában köztulajdon volt — köztörvényes formákkal más illetőségű magánvagyonná lehet változtatni. Gyurkó szatírája azt állítja, hogy tízmilliót nem lehet tisztességes úton szerezni, tisztességes munkával. (Ha a valószínűtlenül magas összeget a realitások közé harmadoljuk, akkor is lehet benne valami, elég átlapozni néhány bírósági dossziét.) Vagyis, aki kellő szorgalommal utánanéz a dolgoknak, kinyomozza a sikkasztásokat, akár el is tulajdoníthatja. Kettőn áll a vásár: az ötlet Bendertől származik, aki a bonyolítás során úgy hatol be a társadalomba, mint kés a vajba, úgy teremt kapcsolatot környezetével, hogy a naivak és hiszékenyek asszisztálnak neki. A szatíra figurái és helyzetei fölfokozottak, szándékosan torzítottak, de hát ez is a műfaj lehetőségeiből fakad. Az eltúlzott szituációkba olykor az általánosítások veszélyes szintjén sorolnak be néhányan ártatlanul, a céltáblák viszont aktuálisak, a mai valóságból merednek ki, ha néha Gyurkó nagyobb jelentőséget is tulajdonít neki.

Az *Aranyborjú* elkölcsönzi Ilf és Petrov világsikerű ötletének formáit, és szellemesen ülteti át mai, hazai talajba. Darvas Iván remekel, de a többiek is (köztük a szegedi *Kovács* János) láthatóan kitűnően érzik magukat, Gyurkó László fantáziája bő teret enged karakterizáló, humorizáló tehetségüknek.

N. I.

Somogyi Karolyne felvétele

Az újszegedi vidámparkban bábszínházat építettek. A bemutató előadást május elsején tartja a 600-as Ipari Szakmunkásképző Intézet bábjátszó csoportja. Május elsejétől minden szombaton és vasárnap lesz előadás

Lottó-tárgynyeremény-sorsolás

Hétfőn Budapesten, a Sportfogadási és Lottó Igazgatóság Münnich Ferenc utcai székházában kisorsolták a lottó április havi tárgynyereményeit — a 17. hét szelvényeire.

Az alábbiakban közöljük a szegedi totó-lottó körzeti iroda területén vásárolt, és nyereménnyel kisorsolt lottószelvények számát, valamint a nyereményeket.

304 733 éléskamra-utalvány. 1 319 115 éléskamra-utalvány. 1 325 071 utalvány. 1 325 100 éléskamra-utalvány. 1 332 049 bútor-lakberendezés. 1 335 733 háztartási gépek. 1 346 134 utalvány. 1 360 224 ki mit választ? 1 371 287 hűtőgép. 1 376 733 utalvány. 1 379 737 ki mit választ. 1 386 532 rádió. 1 389 216 tv. 1 410 484 rádió. 1 417 765 háztartási gépek. 1 421 029 ki mit választ? 1 434 935 utalvány. 1 436 424 utalvány. 1 444 158 éléskamra-utalvány. 1 447 348 éléskamra-utalvány. 1 453 132 éléskamra-utalvány. 1 453 279 utalvány. 1 467 168 ki mit választ? 1 467 660 ki mit választ? 3 012 725 utalvány. 3 018 821 éléskamra-utalvány. 3 029 783 ki mit választ? 3 039 320 ki mit választ? 3 039 876 ki mit választ? 3 055 910 tv. 3 078 679 magnó. 3 082 788 utalvány. 3 116 676 utalvány. 3 119 443 sztereorádió és utalvány. 3 141 032 magnó. 3 142 161 lakástextil. 3 151 871 éléskamra-utalvány. 3 165 062 hűtőgép. 4 130 313 háztartási gépek. 4 151 555 külföldi társasutazás. 4 445 504 ki mit választ? 4 446 376 éléskamra-utalvány. 4 450 866 motorkerékpár. 4 471 942 utalvány. 4 474 684 ki mit választ? 4 479 116 ki mit választ? 8 117 071 háztartási gépek. 8 121 240 ki mit választ? 8 129 079 utalvány. 8 141 496 ki mit választ? 8 147 424 ki mit választ? 8 460 848 utalvány. 8 468 199 utalvány. 8 475 646 éléskamra-utalvány. 8 477 709 éléskamra-utalvány. 50 076 269 éléskamra-utalvány. 50 078 741 utalvány. 50 088 474 utalvány. 50 090 587 utalvány. 50 095 184 ki mit választ? 50 096 058 külföldi társasutazás. 50 114 620 hűtőgép. 50 146 019 éléskamra-utalvány. 50 164 442 sztereorádió és utalvány. 50 181 757 utalvány. 50 190 447 utalvány. 50 193 597 háztartási gépek. 50 194 521 éléskamra-utalvány. 50 198 844 ki mit választ? 50 199 933 tv. 50 206 934 bútor-lakberendezés. 50 228 544 hűtőgép. 50 230 758 utalvány. 50 245 963 utalvány. 50 266 625 utalvány. 50 270 874 utalvány, 50 284 252 utalvány magnóra, 50 285 383 utalvány, 50 288 594 utalvány, 50 303 610 hűtőgép, 50 305 437 tv, 50 307 247 éléskamra-utalvány, 50 333 505 ki mit választ? 50 400 292 külföldi társasutazás, 50 445 815 magnó, 50 469 132 éléskamra-utalvány, 50 475 593 tv, 50 479 045 ki mit választ? 50 482 261 üdülőtelek Szentendrén, faház utalvánnyal és 35 ezer forint készpénz a faház felállítására, 50 490 934 utalvány, 50 498 906 bútor, lakberendezés, 50 501 868 ki mit választ? 50 510 210 ki mit választ? 50 517 408 utalvány, 50 529 690 háztartási gépek, 50 531 342 utalvány, 50 541 525 utalvány, 50 566 095 ki mit választ? 50 566 489 utalvány, 50 574 044 éléskamra-utalvány. 50 599 127 utalvány. 50 615 330 éléskamra-utalvány, 50 625 649 háztartási gépek, 50 630 926 éléskamra-utalvány, 50 643 798 éléskamra-utalvány, 50 669 465 ki mit választ? 50 679 096 éléskamra-utalvány, 50 681 836 tv, 50 698 812 tv, 50 707 346 ki mit választ? 50 717 306 mosógép, 50 725 093 utalvány, 50 726 352 ki mit választ? 50 734 644 ki mit választ? 50 734 646 ki mit választ? 50 739 499 utalvány, 50 755 936 sztereorádió és utalvány, 50 776 593 ki mit választ? 50 784 165 utalvány, 50 792 895 magnó.

A nyertes szelvényeket 1974. május 20-ig kell a totólottó kirendeltségek, az OTP-fiókok vagy a posta útján a Sportfogadási és Lottó Igazgatósághoz (1875 Budapest, V., Münnich Ferenc u. 15.) eljuttatni.

A gyorslista közvetlenül a húzás után készült, az esetleges hibákért felelősséget nem vállalunk.

Avatás, fogadalomtétel

A kisteleki Petőfi utcai általános iskolában vasárnap avatták fel a község kisdobosait, úttörőit, s az idén végző nyolcadikosok közül felvett KISZ-esek tettek fogadalmat.

A kisdobosoknak és az úttörőknek ünnepélyes külsőségek között, avatószülők jelenlétében, kötötték fel a nyakkendőt. Az avatószülők ajándékkal kedveskedtek a pajtásoknak, s megígérték, hogy a továbbiakban is segítik őket, figyelemmel kísérik munkájukat. KISZ-fogadalmat 14-en tettek, azok, akik az úttörőmozgalomban legeredményesebben dolgoztak, mellettük KISZ-es avatótestvérek álltak. Tagkönyvüket és az emléklapot is itt vették át. Az ünnepségen részt vett *Mesits* Zoltán, a községi pártbizottság titkára, *Ott* József községi tanácselnök és *Krasznai* Mihály, a KISZ járási bizottságának titkára.

Derkovits-emléknapok

Derkovits Gyula szülővárosában, Szombathelyen emléknapokat rendeztek a proletárfestő születésének 80. és halálának 40. évfordulója alkalmából. Ennek keretében sor került a Derkovits-ösztöndíjasok kiállítására, a művész szülőházának megkoszorúzására, és egy nagyszabású emlékestre. Első ízben adták ki a szombathelyi Derkovits iskola és patronáló üzeme, a Vas megyei Állami Építőipari Vállalat által alapított Derkovits-emlékplakettet. (MTI)

Szociológia és honismeret

Tanácskozás Szegeden

A Bartók Béla művelődési házban gyűltek össze vasárnap a honismereti szakkörvezetők és aktivisták, hogy a szociológia és a honismeret kapcsolatairól tájékozódjanak. Az elméleti előadás anyagát és a gyakorlati munka lehetőségeit *Franz* Vilmos debreceni közművelődési főelőadó ismertette.

Hajdú-Bihar megye élen jár ezen a téren, és mi, Csongrád megyeiek, szegediek szeretnénk a szociológiát a honismereti munka egyik ágazatává fejleszteni. Különösen a múlt és jelen összehasonlítása az életszínvonalban: élelmezésben, lakáskultúrában és öltözködésben rejt sok nevelési lehetőséget, a szakkörben dolgozó fiatalok számára. Csak azok tudják megbecsülni a mai élet nagyszerű lehetőségeit, akik, ha nem tapasztalták, hallják a múlt keserű emlékeit, az idősebb generációtól.

A tanácskozás második felében *Varga* András főiskolai tanársegéd, a Bartók Béla művelődési ház honismereti szakkörvezetője tartott, faragott paraszti bútorokból kialakított, igazi honismereti környezetben foglalkozást.

Varga Frigyes meghívott vendég, a Radnóti Miklós Gimnázium honismereti szakköréből bejelentette, hogy új mesemondót fedezett fel Forráskúton, az 1886-ban született *Jenei* Antal személyében. Eddig öt mesét jegyzett le tőle, amelyeknek mindegyike 15—20 percig tart. Egyik legszebb meséjét előszóban elmondta, majd a csattanóját hangfelvétellel dokumentálta.

Jenei Antal bácsi teljes szellemi frisseségben él, és a téeszben félműszakban dolgozik. Varga Frigyes a teljes mesekincsét szeretné lejegyezni, mert a feladat sürgős. Úgy látszik nem véletlen, hogy a dorozsmai földön került Tombácz János után a másik paraszti mesemondó egyéniség is.

Börcsök Vince

Kazinczy-emlékérmek

Vasárnap befejeződtek Győrött a „Szép magyar beszéd" országos döntőjének három napig tartó versenyei.

A díjakat Péchy Blanka érdemes művész adta át: hatan kaptak különdíjat, húszan Kazinczy-emlékérmet. A különdíjasok: Bán János, a győri Kazinczy Ferenc Gimnázium, Fazekas István, a budapesti Veres Pálné Gimnázium, Kardos Tibor, a nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium, Ráckevi Éva, a sátoraljaújhelyi Kossuth Lajos Gimnázium, Sándor Erzsébet, a budapesti Zrínyi Ilona Gimnázium és Vass Gábor, az egri Dobó István Gimnázium tanulói. (MTI)

Zenei naptár

Kerer és Oberfrank

Nem lehet mondani, hogy roskadásig megtelt vasárnap délelőttre a színház. A hangversenyévad vége felé járunk (még egy nagyzenekari koncert lesz május 26-án, az olasz Gabriele *Ferro* vezényel), azt se mondhatni, hogy kitolódna a nyárba, a leghűségesebb bérletesek, az állandó törzsgárda, a derékhad, szinte hiánytalanul képviseltette magát, de a fiatalok kevesen voltak. (Alig hinnénk, hogy „elvinnék" az ifjúsági bérletek, melyek valóságállapotáról különben sem túl kedvező híreket hallani.) A fiatalokat ültetné be a képzelet az üresen ásító emeleti karzatokra, spontán érzelemkitöréseikkel, szigorú őszinteségükkel, és elragadtatott tetszésnyilvánításukkal, ahogy nemegyszer visszakövetteltek arra érdemes szólistákat, előadóművészeket a pódium közepére, akik aztán a ráadások fáradhatatlan sorozatával csillapították a lázbajött ifjú zenerajongók farkasétvágyát.

A különleges élmény itt volt, a farkasok sehol.

Pedig Rudolf *Kerer* neve igazán ismerősen cseng a hazai koncertéletben, a jeles szovjet zongoraművész szegedi vendégjátéka azon kivételes alkalomnak számított, amiről szokták volt mondani: nem szabad kihagyni. *Prokofjev* fiatalkori, egytételes versenyművét, az *I. zongoraversenyt* játszotta, rendkívüli technikai biztonsággal, stílusigénnyel, belső feszültséggel. A művészi pályára viszonylag későn beérkezett pianistáról azt írja a műsorfüzet, hogy „művészi munkássága és lelki alkata *Richter*éhez hasonló". Semmi túlzás, Kerer valóban kivételes jelenség a pódiumon, akinél a zene belső megtervezésének fegyelme, a muzikalitás, a technikai biztonság és a szuggesztív megjelenítés különleges harmóniában oldódik föl. Erről győzte meg hallgatóságát a ráadásként eljátszott *Rahmaninov*-prelűdben is.

A szegedi szimfonikusokat vezénylő fiatal karmester, az Operaház dirigense, *Oberfrank* Géza, láthatóan otthonosan mozog a klasszikus orosz-szovjet szerzők világában. *Glinka: Ruszlán és Ludmilla* nyitányának operai színei, *Borodin: II. szimfóniájá*nak tablószerűsége, látványos zenekari képei érezhetően közeliek hozzá, de a versenymű kísérete is precizitásokra törekvő, érzékeny zenei alkatára vall. Dinamikus egyénisége kitűnő partnere volt a szólistának, s elképzeléseit általában meg tudta valósítani a zenekarával is.

I. R.

Kiállítási napló

Stéhlik-képek a kupolában

A kritikus zavarban van *Stéhlik* János fiatal rajztanár-festő bemutatkozó kiállításának szemlélésekor. Régóta tudtuk, hogy van, hogy dolgozik, de ez a mostani — a Móra Ferenc Múzeum kupolájában rendezett — első önálló tárlata előtt nem találkozhattunk alkotásaival a tehetség- és emberpróbáló kollektív tárlatok során. Most 30 alkotással lép a nyilvánosság elé. Hogy képeit mennyire szereti a nagyközönség, arra példákat tudnék sorolni a vendégkönyvből, s szemléletes bizonyíték az öreg teremőr bizalmas közlése: „Árak is vannak, ha kell."

A képeket szemlélve van azonban egy bökkenő. Stéhlik János nem egyedül alkot a világban, sőt ezen a tájon sem. S a bökkenő valahol itt keresendő. Túl közel élnek és alkotnak azok a művészek, akiknek technikai megoldásait, témáit oly magától értetődő természetességgel veszi át Stéhlik. Túl közel éj egykori főiskolai csoporttársa, *Csikós* András festőművész ahhoz, hogy ne döbbenjünk rá kettőjük képeinek meglepő hasonlóságára. Témáit is jó néhány őszi és nyári tárlaton láthattuk már. Nem kétséges Stéhlik János tehétsége, de mostani kiállítása alapján úgy tűnik, nem elég erőteljes egyéniség ahhoz, hogy önmagát is meg tudja mutatni. Ezért fél siker csak első önálló kiállítása. Részben siker a nagyközönségnek, akik felsőfokú jelzőkkel illetik technikailag jól megoldott, szemnek szép alkotásait, részint vakvágány ez a kiállítás, mert szinte alig tudtunk meg valamit Stéhlik Jánosról, az alkotó emberről.

A tárlatot *Szelesi* Zoltán művészettörténész nyitotta meg vasárnap délben, az érdeklődők május 26-ig láthatják.

Jubiláló képzőművészkör

Huszonöt évvel ezelőtt, 1948 februárjában Szegeden és a Dél-Alföldön elsőként alakult meg a szegedi Vasutas Képzőművészeti Kör 16 taggal. A huszonöt éves jubileumát ünneplő amatőr képzőművész csoport *Szekfű* János és *Szőke* Győző vezetésével képzőművészetet szerető emberek százait alakították, formálták. A jubileum tiszteletére tegnap, hétfőn délután kiállítás nyílt a kör Széchenyi téren levő műtermében. A kiállítás bemutatja az elmúlt 25 év legjelentősebb alkotásait, a nemzetközi vasutasok kiállításain bemutatott műveket.

A Vasutas Képzőművész Körnek ma több mint 40 tagja van, akik hetente három alkalommal gyűlnek össze, hogy szabad idejüket hasznosan tölthessék el. Nem hivatásos művészekről van szó, hanem olyan emberekről, akik megízlelték az alkotás örömét, megérezték a szép utáni vágyat, s él bennük a kifejezés kényszere. A kiállított több mint 50 alkotás egészséges, reális szemléletű alkotókat állít elénk. A kiállítók sorában figyelmet érdemel *Szekfű* János, *Szőke* Győző, *Simon* Miklós, *Bakacsi* Lajos, *Drégelyi* József, *Tóth* János és *Dobó* István néhány festménye, illetve grafikája. A jubileumi kiállítást *Szelesi* Zoltán művészettörténész nyitotta meg.

T. L.